

Motion till riksdagen

1989/90:Sf269

av Ann-Cathrine Haglund och Margareta Gard

(båda m)

Trygghetsgaranti för ensamförälder

Särskild uppmärksamhet behöver riktas mot situationen för de ensamstående kvinnorna och deras barn, i synnerhet de som har knappa ekonomiska förhållanden.

Även om ensamföräldrars ekonomiska förhållanden visar stora variationer, så har de ensamboende mammorna ofta en särskilt svår situation såväl ekonomiskt som på andra sätt, och deras möjligheter att välja livsform och barnomsorgsform är ringa. De ensamstående mammorna har praktiskt taget ingen möjlighet att kunna välja att avstå från förvärvsarbete under småbarnsåren. Deras tid för samvaro med barnen är mindre. De är också mer beroende av barnomsorg.

Under 1980-talet har socialbidragen till ensamstående med eller utan barn ökat kraftigt. Ensamma kvinnor med barn är den grupp som i förhållande till sin andel i befolkningen är kraftigast överrepresenterad bland socialbidragshushållen.

I praktiken är den ensamstående mamman ensam om vård och fostran, om glädje och bekymmer. Hon har långa arbetsdagar och ska ensam ombesörja transporter till barnomsorg och alla andra aktiviteter. Hon ska vara "både mamma och pappa". Många dignar under arbetsbördan, ansvaret och det ständigt dåliga samvetet.

Moderata samlingspartiets förslag om skatt efter försörjningsbördan med ett grundavdrag för varje barn, vårdnadsbidrag, avdragsrätt för styrkt barn-tillsynskostnader, ett högre garantibelopp i föräldraförsäkringen och ett neutralt och likvärdigt stöd till enskild och kommunal barnomsorg i olika former, skulle avsevärt förbättra den ekonomiska situationen och valfriheten för barnfamiljerna, såväl familjer med sammanboende som med ensamboende vårdnadshavare.

Vårdnadsbidraget och föräldraförsäkringen bör dock kunna kompletteras med en rätt till utfyllnad av inkomsten upp till en viss minimistandard. En sådan utfyllnad skulle bli ett slags trygghetsgaranti för en ensamstående mamma. Hon skulle få tryggheten att veta att hon kan avstå från förvärvsarbete helt eller delvis under någon tid för att i stället ta hand om barnen. Hon kanske inte orkar med både förvärvsarbete och barn eller anser att det skulle vara bäst för barnen om hon tog hand om dem själv en tid.

Samtidigt skulle en trygghetsgaranti innebära ett erkännande av att vård

av egna barn i hemmet är ett värdefullt arbete. Även andra småbarnsfamiljer med utsatt ekonomi bör ha rätt till trygghetsgaranti.

Mot. 1989/90
Sf269

Trygghetsgarantin bör handhas av försäkringskassan. Den skulle till en början kunna omfatta familjer med minst ett barn under tre år eller två barn under skolåldern. Underhållsbidrag, bidragsförskott, barnpension, bostadsbidrag, sjukpenning och andra inkomster måste naturligtvis avräknas. Likaså måste möjligheterna för en studerande förälder att erhålla studiemedel och barntillägg beaktas.

I praktiken skulle en trygghetsgaranti innebära mycket små kostnader eller t.o.m. besparingar. Alternativen är ju för det mesta socialbidrag och en betydande daghemssubvention minskad med den skatt och eventuella reduktion av bostadsbidraget som förvärvsarbetet skulle ha medfört. En trygghetsgaranti bör snarast utredas och föreslås.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen hos regeringen begär förslag till en trygghetsgaranti i enlighet med vad som anförts i motionen i syfte att öka tryggheten och valfriheten för särskilt ensamboende vårdnadshavare i knappa ekonomiska omständigheter.

Stockholm den 22 januari 1990

Ann-Cathrine Haglund (m)

Margareta Gard (m)